

www.oljan.fo

Jan Müller

22 - 01 - 2013

Grønlandskt ráevnisævintýr - Danmark reiðan pening á borðið

Hardcorepengar. Tað er tað, danski staturin skal brúka til íløgur fyri at vinna ráevni úr grønlandsku undirgrundini, metir fyrrverandi orkumálaráðharrin og ES-kommiserurin hjá danska Javnaðarflokkinum, Poul Nielson. Í gjár legði Danski Fólkaflokkurin fram uppskot um eitt sokallað Dong 2, sum burturav tekst við virksemini í grønlandsku undirgrundini. Eitt uppskot, sum sigur, at danski staturin í samstarvi við Grønland verður partur av virkseminum at vinna ráevni úr undirgrundini har. Hetta fekk sum heild positiva móttøku á politiska pallinum, men full semja valdar tó ikki um hetta. Danska stjórnin er ikki fyri uppskotinum, men ein meiriluti er fyri hesum uttan um dansku stjórnina. Søguligt mistak Sambært Poul Nielson fremur Danmark eitt søguligt mistak, um danski staturin ikki gagnnýtir ríkisfelagsskapin fyri at tryggja danska partin av fíggarliga avkastinum, sum roknast við kann vinnast úr grønlandsku undirgrundini. Tað vildi verið ótrúliga býttisligt at vísa hesum uppskoti frá okkum. Danmark er ikki eitt fátækt menningarland. Vit hava amboðini og orkuna at innlima statin í eitt danskt-grønlandskt samstarv. So sleppa vit inn í hitan og fáa eina støðumynd av tí, ið fyriferst og ein part av vinninginum, sigur Nielson við Politiken í dag. Hann metir als ikki, at tað er nóg mikið, at forsætisráðharrin, Helle Thorning-Schmidt, og landsstýrisformaðurin, Kuupik Kleist, fyri kortum settu ein arbeiðsbólk, sum skal kanna, hvørjir vinnumøguleikarnir eru fyri danskar fyritøkur í hesum sambandi. Tað broytir einki. Eg tosi um hardcorepengar. Royndirnar aðrastaðni siga heilt greitt, at tú skalt hava ein virknan leiklut. Vit styrkja okkara samráðingarstøðu, um vit eru sinnað at hava váðafúsan kapital tøkan og tað ynskir danski staturin, ger Nielson greitt. Nielson tekur tó ikki undir við at gera eitt Dong 2, sum formaðurin hjá Danska Fólkaflokkinum, Kristian Thulesen Dahl, legði upp til í gjár. Sambært hesum uppskotinum skuldi fígging

frá eitt nú danska statinum og eftirlønargrunnum tryggja Dong 2 serstøðu á marknaðinum og samstundis skuldi tað eisini tryggja, at kinverjar ikki sleppa framat ráevnunum. Føroyingur úttalar seg Sambært Politiken er einki danskt fyristøðufelag námsfyrstøka kappingarført við stóru og royndu útlendsku fyrirkomulagnum. Men byggifyritøkan MT Højgaard, har føroyingurin Jóannes Niclassen er stjóri, hevur virkað í Grønlandi í sjev ár. Um summarið hava millum 30 og 40 verkfrøðingar starvast hjá teimum, og tey hava hjálpt svenskum, avstalskum og kanadiskum feløgum við loyvum til at kanna møguleikarnar fyri ráevnum har. Higartil hava vit bara merkt útlendskan áhuga, og teimum hjálpa vit so. Men tað er eingin áhugi úr Danmark. Møguliga hongur hetta saman við, at Danmark søguliga sæð hevur havt størri áhuga í eplum og grísum, heldur enn málm, meðan canadumenn og avstraliu menn eru uppvaksnir við námsíðnaði, sigur Jóannes Niclassen, stjóri í MT Højgaard, í viðmerking til Politiken. Hann leggur aftrat, at verður uppskotið við einum dansk-grønlandskum felagi, stuðlað av bæði stati og eftirlønargrunnum, so eru tey í MT Højgaard eisini klár at hjálpa teimum. Statoil er fyrimyndin Tey, sum taka undir við, at danski staturin fer at blanda seg upp í námsíðnaðin í Grønlandi, vísa til Noreg, har norski staturin fíggaði Statoil, sum síðani hevur tænt norska landskassanum væl. Men sambært Politiken verður ivaleyst eisini neyðugt við fíggarligum stuðli frá eftirlønargrunnum, um eitt felag hjá danska statinum skal satsa upp á virksemi av hesum slag. Og her er størsti danski eftirlønargrunnurin, ATP, positivt sinnaður, og tað sama ger seg galdandi fyri Sampension, sum frammanundan hevur gjørt smærri íløgur í Grønlandi umvegis partabrøv í einum avstralskum námsfelag. Kuupik Kleist, landsstýrisformaður, hevur tó gjørt greitt, at einki alment felag fær framíhjárætt heldur ikki eitt danskt felag.